

ARCHINEWS 2|2010

Město pro současnou společnost. Rozhovor s Michelelem Rojkindem

ArchiCAD 14: první integrátor BIM na českém trhu

Pěší zóna v Chebu – příběh doby a místa

Poctivé řemeslo, slušnost, pokora a píle. Profil Davida Wittasska

Jak na upgrade hardwaru

Město pro současnou společnost

Prahu navštíví již podruhé Michel Rojkind. Plánuje zde uspořádat workshop v rámci 2. ročníku odborné konference Křížovatky architektury: Praha architektonicky pulsující či zakonzervovaná? Město by podle temperamentního mexického architekta mělo být otevřené dnešní době, dalšímu rozvoji a schopné plnit potřeby současné společnosti.

Mezi vaše hlavní aktivity kromě projektování patří přednášková a výuková činnost...

Zhruba 80 % času věnuji práci ve studiu a 20 % konferencím, workshopům a vedle toho i účasti v porotách soutěží. Oceňuji především práci na akademické půdě, kontakt se studenty a školami ve spojení s uplatněním mé práce. Zamlouvám se mi vnášet každodenní zkušenosti do mé práce.

Co si od přednáškové činnosti slibujete?

Nepřestává být okouzující. Mohu cestovat do jiných zemí, poznávat jiné kultury a způsoby nazírání na život. Je to výsada být zván na konference, jejichž prostřednictvím můžu objevit jiný kout světa a jeho lid.

V roce 2006 jste během své návštěvy Prahy projevil zájem zúčastnit se soutěže na dostavbu Staroměstské radnice. Máte představu, kdyby soutěž byla vypsaná, jak by váš návrh vypadal?

Bylo by to něco, co by odráželo magické vlastnosti tohoto veřejného prostoru a co by mohlo nastolit porozumění mezi historií minulostí, přítomností a mírou možností rozvoje města.

Jednou z podmínek výstavby laboratoří firmy Nestlé bylo s ohledem na historický ráz města Querétaro zachování arkádového systému budov. Máte za sebou více zkušeností s projektováním v historické zástavbě?

Na základě našeho průzkumu hledáme možnosti reinterpretace historie v závislosti na svědectví naší doby. Každý projekt je uchopen nezávisle, aby umožnil vytvořit specifické řešení pro danou situaci.

Jak se vyrovnáváte při projektování s omezeními ze strany památkové péče?

Vždy jsme tato omezení chápali jako výzvu, která přináší zábavu do našeho kreativního procesu.

Existuje podle vás znatelný rozdíl mezi projektováním do staré a nové zástavby?

Historické podmínky s příslušným průzkumem jsou zárukou, aby to nové našlo nejen nejvhodnější místo, ale vytvořilo především nutný dialog sounáležitosti.

Snažíte se respektovat historický ráz města, nebo jste proti nadměrné zakonzervovanosti staré zástavby?

Pocítuji, že krása města spočívá v koexistenci svědectví různých dob, čímž zdůrazňujeme, že by města měla být otevřená dnešku.

Co si myslíte o centru Prahy? Jeví se vám toto město jako málo otevřené dnešku?

NÁZORY >

Dostavba Staroměstské radnice podeváté?

Osm soutěží na dostavbu Staroměstské radnice. 1500 zúčastněných architektů. 500 architektonických návrhů v průběhu let 1899 až 1988. Otázka pokládána v 19., 20. i ve 21. století. Otázka dosud nezodpovězená. Žádný architekt nikdy nezvítězil. Žádný návrh do dnešních dnů nebyl realizován.

Od poslední soutěže v roce 1988 uplynulo celých 22 let. Nyní je na spadnutí devátá soutěž, která by měla být brzy vypsaná, ale...? Podobně tomu bylo i ke konci roku 2005, kdy vznikla na pražském magistrátu dokonce pracovní skupina k dostavbě Staroměstské radnice. Nakonec z plánované mezinárodní architektonické soutěže sešlo. Bude se historie opakovat i tentokrát? Stane se téma dostavby Staroměstské radnice předvolebním tématem i pro letošní podzimní komunální volby?

Mladí architekti se rozhodli nečekat na vypsaní oficiální soutěže a přes padesát se jich přihlásilo do studentského workshopu Křížovatky architektury 2010, který se v druhé polovině září uskuteční na katedře architektury Fakulty stavební ČVUT v Praze. Workshop svým podtitulem „Gočár se dívá, Rojkind tě povede!“ připomíná jeden z prvních soutěžních návrhů na téma dostavby Staroměstské radnice od architekta Josefa Gočára z roku 1909.

Na straně druhé sloganu workshopu upozorňuje, že lektorem nebude nikdo jiný než světově uznávaný mexický architekt Michel Rojkind, který se o soutěž na dostavbu Sta-

foto: Uli Heckmann

lituji, že Praha nenalezla onen správný způsob. Za rozhodnutími stojí tolik mocných názorů, že je složité, aby se dospělo k jisté shodě. Avšak musí existovat způsoby, jak toho docílit – povznést to staré, aby se vdechl život tomu novému.

Napadne vás pozitivní a naopak negativní příklad realizace v historické zástavbě?

Spiš než poukázat na jeden dobrý či špatný příklad, bychom měli vzít v úvahu spolupráci mezi sousedy, kteří už žijí na těchto místech, a nový rozvoj bez upřednostnění městského marketingu gentrifikace (revitalizace degradovaných obytných čtvrtí v městských centrech způsobené příchodem ekonomicky silnějších obyvatel – pozn. red.). Jestliže se má pracovat s novými strategiemi vytvářejícími nové sociální sítě, které by pomohly přiblížit historii k budoucnosti, měly by to být takové strategie, které se nesnaží být obhajitelné, nýbrž které přináší ostatním něco navíc než novou výstavbu.

Čeho by se měl architekt v té souvislosti vyvarovat?

Být součástí komerční strategie, která nepodporuje vhodný dialog mezi prostorem, společností, infrastrukturou...

A myslíte, že je reálné být architektem zcela nezávislým na komerčních strategiích?

To není o tom, že jste zcela nezávislý na komerčních strate-

giích. Od počátku naší práce přicházíme do kontaktu s takovými klienty, ale spolupracujeme nakonec pouze s těmi, s nimiž jsme schopni vést dialog umožňující změny. Ať už se to týká veřejného prostoru, infrastruktury a tak dále. Snažíme se setrvat v perfektní rovnováze s klientem, kterému jde o zisk... Ale chceme se cítit dobře v tom, co stavíme za daných možností. Nicméně jisté je, že jsme nikdy nepracovali pro peníze. Vždy jsme byli v architektuře trpěliví, což nám přineslo rozpočet pro dostatečný klid.

Navrhujete raději budovy na zelené louce nebo stavby, které by měly zapadnout do předem daného kontextu?

Dávám přednost inteligentním strategiím schopným uplatnění jak na nových místech, tak i v kontextu zástavby. V současnosti myslím, že upřednostňuji zásahy do budov, jež změnil svůj účel. To znamená znovuvyužití existujících staveb, aby se jim navrátil život vhodný pro současnou společnost!

Pracujete v současné chvíli na něčem takovém?

Neustále proměňujeme celou škálu budov. V současné době pracujeme na návrhu rekonstrukce jednoho domu, který se promění v japonskou restauraci, a mistrovském úkolu revitalizace 47 hektarů v Querétaru. Rozjždíme návrh našeho prvního mrakodrapu na třídě La reforma v Mexico City a účastníme se soukromé soutěže na přestavbu staré věznice Lecumberri na Národní veřejný archiv.

Existuje jistý druh projektu, který jste zatím neměl možnost realizovat, ale rád byste se do něj pustil?

Pečovatelský dům pro seniory a hřbitov. Přístupem k tématu, jakým způsobem se loučíme s životem, bych chtěl sám život povznést.

Stavíte s ohledem na znalost prostředí a potřeb společnosti raději doma v Mexiku nebo za hranicemi?

Stal jsem se architektem ne proto, abych stavěl pouze v Mexiku, ale proto, abych porozuměl problémům celého světa a byl schopen na ně reagovat tím nejlepším způsobem. Baví mě o sobě přemýšlet jako o průzkumníkovi celé planety, který shromažďuje informace tam, kde se to nejmíň čeká, aby je pak v pravý okamžik vrátil do hry a tím vytvořil nejlepší architekturu. Co je pro mne nutně potřebné, je žít v Mexiku, především pro ten chaos, i proto, že zde moje mysl může být zaměstnána 24 hodin denně. Zásluhou tohoto úžasného zmatku MILUJI svou zemi!

: Magdalena Deverová
redaktorka www.earch.cz

5. září a 7. prosince Plzeň
7. září a 2. listopadu Č. Budějovice
16. září a 18. listopadu Brno
22. září a 3. listopadu Zlín
29. září a 10. listopadu Ostrava
30. září a 25. listopadu Karlovy Vary
6. října a 1. prosince Hradec Králové
12. října a 14. prosince Praha
Pracovní setkání archiadistů
Aktuální informace a případné změny naleznete na www.cegra.cz

8. – 9. září

Symposium Gočár

Setkání zaměřené na problematiku života ve městech s připomenutím osobnosti J. Gočára jako architekta a urbanisty a města Hradec Králové jako Salonu republiky. Kotěvno muzeum a Artkino Central v Hradci Králové
www.symp-gocar.cz

15. – 18. září

Gočár tě vidí, Rojkind tě povede...

Čtyřdenní workshop pod vedením mexického architekta Michela Rojkinda. Cílem workshopu je nabídnout široké veřejnosti pohled mladé generace začínajících architektů na problematiku dostavby Staroměstské radnice v Praze.
<http://workshop.earch.cz>

16. září

Křížovatky architektury

Jednodenní odborná konference, jejímž tématem budou možnosti kontejnerové architektury i její využitelnost v historických centrech měst. V druhém bloku budou účastníci svědky moderované diskuze nad problematikou dostavby historických měst na příkladu dostavby Staroměstské radnice. Katedra architektury Fakulty stavební ČVUT, Thákurova 7, Praha 6
www.krizovatkyarchitektury.cz

17. – 30. září

Výstava Rojkind architectos

Netradičně pojetá výstava současné tvorby mexického ateliéru. Café Technika, Národní technická knihovna, Technická 6, Praha 6
www.cafe-technika.cz

ANKETA >

Už jste se ve vaší profesní praxi setkal(a) se 3D tiskem?

Pavel Borna
projektant

S 3D tiskárnou jsem se seznámil na stavebním veletrhu. Technologie spočívá v nanášení a lepení tenkých vrstev

sádry na sebe až do vytvoření celkového tvaru 3D modelu. O uplatnění v projekční praxi však zatím nejsem přesvědčen.

Radek Řičař
stavební inženýr

O tomto způsobu prezentace jsem se dozvěděl v nedávné době, kdy jsem měl možnost si 3D tisk

vyzkoušet. Pro budoucnost je tato technologie ideálním způsobem, jak co nejlépe klientovi představit návrh díla.

Lenka Bartáková
projektantka

Ještě jsem se s 3D tiskem v praxi nesetkala. Víím, že něco takového existuje, ale nevíím, jak to funguje.

Bylo by úžasné, kdyby z tiskárny místo 2D papíru vzešel hotový model rodinného domu.

: Jiří Kout
šéfredaktor www.earch.cz

Poctivé řemeslo, slušnost, pokora a píle

Opavského rodáka Davida Wittasska (*1970) k profesi architekta kromě toho, že jeho tatínek byl povoláním stavař, přivedl hlavně jeho vlastní zájem o architekturu. Ve vztahu ke klientovi uznává slušný a poctivý přístup. Architekturu vnímá jako řemeslo, které je potřeba dělat s velkou pílí a pokorou.

Svou profesní dráhu zahájil David Wittassek jako student na fakultě architektury VUT v Brně v letech 1989 – 1995. Mezi osobnostmi, na něž z tohoto období stále vzpomíná jako na zcela zásadní, patří architekti Ivan Ruler a Jaroslav Drápal. Jeho kariéru později ovlivnili i architekti a pedagogové Ivan Koleček, Karel Doležel a Robert Votický.

Již v průběhu studia působil David Wittassek v několika brněnských ateliérech. Po vysoké škole uvažoval o tom, že zůstane v Brně, a také zde rok po jejím absolvování působil. Postupně jej to ale začalo táhnout zpět do jeho rodiště a rozhodl se založit vlastní kancelář právě tam. V té době se mu podmínky pro založení vlastní praxe v Opavě zdály jako nejlepší. Ateliér založil jako neformální uskupení se dvěma spolužáky z fakulty. David Wittassek vzpomíná: „Mou tehdejší vizí bylo vytvořit zde architektonickou skupinu, která by nejen tvořila, ale také podporovala diskuzi s laickou veřejností a na školách a prováděla širší architektonickou osvětu. To vše samozřejmě teprve v okamžiku, kdy by bylo možno opřít se o výsledky vlastní práce.“

Architektonický ateliér Davida Wittasska a tehdy dvou kolegů byl založen v roce 1997 a za dobu své existence prošel několika obměnami. Za více než 10 let měl za sebou realizace projektů, studií a soutěžních návrhů. Specializoval se na architektonické, urbanistické a interiérové projekty. Regionální umístění ale omezovalo jeho pole působnosti pouze na Opavu a okolí.

Qarta architektura

Před sedmi lety David Wittassek začal spolupracovat s pražským ateliérem Qarta, jmenovitě s Jiřím Řezákem, s nímž se podílel na řadě významných projektů. Spolupráce vyústila v založení architektonické skupiny a firmy Qarta architektura.

Qarta architektura je skupinou architektů spojenou s hlavními městy stejně jako s regionem severní Moravy a Slezska. Dvě třetiny týmu pracují v Praze, třetina v Opavě. Dvacet architektů a stavebních inženýrů doplňuje řada externích specialistů. Jejich činnost pokrývá všechny stupně dokumentace, tedy projektovou přípravu, návrhy staveb, dokumentaci pro územní a stavební řízení i vlastní realizaci, zadání stavby dodavatelé, autorský a investorský dozor. Členové ateliéru mají za sebou dlouholetou spolupráci s Richardem Bofillem, zkušenosti na projektech v Praze, Ostravě, Opavě či třeba Litomyšli. Mezi významné klienty kanceláře patří Project Development Skanska CZ, C21, Real Estate Karlín Group, J&T, Skanska Property nebo M2. Ateliér klade důraz na svědomitou a pružnou práci s dobrými nápady a pro osvědčené investory.

David Wittassek považuje za klíčové momenty, jež výrazně ovlivnily jeho profesní dráhu, odchod z Brna do Opavy, rozdílnost názorů s opavskými kolegy, jež vyústila v jeho přesídlení do Prahy, kde se stal partnerem v ateliéru Qarta architektura.

Zajímavé zkušenosti a možnost vidět věci z druhé strany mu přináší i fakt, že se jako porotce také účastní architektonických soutěží. Na otázku, na jaké největší překážky David Wittassek při své práci naráží, architekt odpovídá: „Jedním z hlavních problémů je přílišná sešňérování územních plánů. Je neskutečné, s jakými definicemi se při tvorbě nových domů člověk setkává. V některých případech se také setkávám se stále nepřekonanou byrokracií, neochotou a lidskou malostí.“

Navázání na tradice moderny

Z mnoha projektů ateliéru získala hned dvě ocenění stavba rodinného domu manželů Czudkových v Opavě (2006), a to Grand Prix Obce architektů – čestné uznání a Stavba Moravskoslezského kraje – cena laické veřejnosti, čestné uznání v kategorii novostavby. Jedná se o zajímavou stavbu, na jejíž podobě se podepsal vedle práce architekta také pozitivní přístup investora.

Petr Czudek patřil k našim předním basketbalovým hráčům. S manželkou, která se věnuje aerobiku, si zprvu chtěli pořídit tradičně pojatý dům. Na základě konzultací se však vydali cestou hledání osobitého přístupu.

Lokalita mezi Opavou a blízkými Kylešovicemi je ideálním místem pro bydlení. Za tímto účelem byla vyhledávána již v meziválečném období a dnes tvoří obě sídla jediný celek. V posledních letech zde dochází k satelitní výstavbě na západní straně celého území. Dům Czudkových stojí právě na jedné parcele nové výstavby.

David Wittassek společně s Jiřím Řezákem, jeho dlouholetým spolupracovníkem, navazují tímto projektem na

tradice moderny. Vilu tvoří tři základní objemy. Prostřední kvádr je převyššen a bazilikálním způsobem prosvětluje střed dispozice. Obklad domu tvoří modřínové palubky a na sucho ložený slezský kámen, těšínský pískovec.

S obkladovým materiálem na fasádě je nakládáno volně, výtvarným způsobem, neopisuje pouze jednotlivé hmoty objektu. Dřevo a kámen obkladového materiálu jsou na některých místech doplněny neutrálním, tmavě šedým odstínem omítky. Všechny použité materiály doplňují dřevěné rámy oken. Materiály z exteriéru se promítají i do stěn a podlah interiéru. Dům dýchá příjemnou přírodní poctivou atmosférou, ale všechny místní materiály zároveň působí exkluzivně.

Kompozice a kontrast

David Wittassek má na kontě více realizací rodinných domků. Vedle vily manželů Czudkových za zmínku stojí i rodinný domek u Zastávky v Opavě (2009), který v soutěži stavba Moravskoslezského kraje získal čestné uznání. Spoluautorem projektu stejně jako všech dalších je Jiří Řezák.

Má v dnešní době smysl hledat zdroje inspirace v lokální stavební tradici? Rozhodně ano, při své práci takto postupuji. Podle mého názoru je však nutno tyto prvky nejen hledat a najít, ale zároveň je i zasadit do nového kontextu a dát jim novou formu.

David Wittassek, Qarta architektura

Stavba se nachází mezi stávající stísněnou zástavbou na parcele obdélníkového tvaru s převládajícím délkovým rozměrem. Svou podélnou osou je orientována ve směru sever – jih. Terén je rovinatý, klesá mírně směrem k jihu. Objekt rodinného domu má půdorys tvaru písmene L. Dům je určen pro bydlení čtyř osob. Má dvě nadzemní podlaží a je nepodsklepený.

Součástí stavby jsou zpevněné plochy pro příjezd a přístup k objektu, menší zahradní relaxační bazén s vířivkou umístěnou v pavilonu, terasa a oplocení. Stavba je koncipována jako kompozice několika kubusů, které vzájemně kontrastují použitým materiálem. Spodní kubus tvoří základnu, která je uzavřena do ulice, ale lehce a otevřeně směrem do zahrady. Horní kubus je umístěn rovnoběžně s komunikací. Působí jako bariéra proti světu ulice a je navržen z lehceji působícího materiálu. Celou kompozici doplňují vzdušné a otevřené konstrukce přístřešků z oceli, opláštěné dřevem.

- 1 Rodinný domek u Zastávky, Opava (2009)
- 2 Administrativní budova Corso I, Praha Karlín (2002). Foto Filip Šlapal
- 3 Korzo Černá Louka – pohled od řeky Ostravice, Ostrava (2008)
- 4 Vila Točná, Praha (2009 – stavba dosud probíhá)
- 5 Nordica Ostrava, Ostrava (2009)
- 6 Řadové domy Výtvarná, Praha (2009)
- 7 Vila manželů Czudkových, Opava (2006)
- 8 Konverze bývalé kotelny na kancelářskou budovu – Machine House, sídlo ateliéru Qarta architektura (2004). Foto Filip Šlapal

Na hrubo nanosená točená šedá omítka zdívá kontrastuje s dřevěným obkladem přístřešků. Prosklené plochy hlavního obytného prostoru se v maximální míře otevírají do zahrady, pokoje klidové zóny poskytují soukromí za industriálně působícím opláštěním z cortenových plechů.

Velké úsilí bylo věnováno maximálnímu využití plochy zahrady na úzké parcele a jejímu propojení s hlavním obytným prostorem.

Obytný komplex v brownfieldu

Stavby pro bydlení však nejsou jen rodinné domky. David Wittassek má ve svém portfoliu společně se svými kolegy z týmu Qarty také návrhy bytových domů a obytných celků. Za zmínku stojí projekt obytného komplexu Zelený dvůr v Ostravě. V dnes atraktivní lokalitě na Křižkové ulici v centru města vznikla před více než sto lety jedna z prvních elektráren. Nyní již neslouží svému účelu a na jejím místě vzniknou moderní byty obklopené zelení. Jde o ukázkový příklad toho, že soukromí investoři už nestavějí jen na zelených loukách,

k výrobě plechových kotlů. Staré zastřešení bylo pravděpodobně v období mezi válkami nahrazeno ocelovými vazníky do tvaru mansardy se světlíkem ve vrcholu a v hale byla instalována jeřábová dráha.

Architektonický návrh přestavby vycházel z kontrastu mezi původní a dostavovanou částí. Zatímco původní část haly je mohutná, zděná se zdůrazněnými klenbami s římsou, nově doplněná část je ze skla a oceli, průhledná a co nejvíce odlehčená. Do objemu tvořeného štítem a podélnými zdmi byla vystavěna čtyřpodlažní budova s jedním suterénem. Štít do Křižkové ulice zůstal zachován a byl upraven v duchu původního členění včetně obnovené štukové výzdoby. Za zděnou částí bývalé haly byla umístěna dvě podlaží nově navržené vestavby. Další dvě podlaží vystupují nad zděnou část a jsou opláštěna dvojitou skleněnou fasádou, přičemž ve vnitřním pláští fasády jsou navrženy „portály“ vysokého řádu přes dvě podlaží s výrazně barevnou omítkou charakteru umělého mramoru.

Karlínská kotelna

Na rohu Pernerovy a Šaldovy ulice v pražském Karlíně vznikaly v první polovině 19. století výrobní haly a jim podřízené související budovy. Ty prorůstají klasicistní blokovou zástavbou, mísící se se stávajícími obytnými domy, jež navždy daly Karlínu charakteristickou pečeť této pražské čtvrti. Stavby kotelny a energocentrály spolu se svými dvory patří k fascinujícím komplexům karlínské industriální architektury.

Budova energocentrály je obecně vnímána jako jeden z nejcharakterističtějších prvků karlínské struktury. Rohová parcela, na které je umístěna, jen podporuje svou dominantu v lokalitě. S ohledem na takto daný stav omezili architekti vnější zásahy do hmoty budovy na nezbytně nutnou míru a zásadní zásahy prováděli pouze ve vnitřním prostoru stavby. Nové prvky striktně podřídili převažujícímu vzhledu budovy.

Stávající koncepce domu je dvoupodlažní hmota s převyššeným druhým nadzemním podlažím. Sedlová střecha pod sebou ukrývá sedm identických polí v příčném směru a čtyři symetrická pole ve směru podélném. Dvůr separující kotelnu a energocentrálu je z ulice uzavřen zděnou bránou vzhledově odpovídající charakteru výše zmíněných budov. Jediným zásahem do hmoty budovy je nový světlík, jehož koncepce a vnější vzhled odpovídají původnímu stylu budovy. Do původního dvoupodlažního jednolodního prostoru vložili architekti tři samostatně přístupná podlaží. Koncepce je strukturována od přetíženého přízemí s nejnižší světlou výškou, kde těžká ocelová konstrukce leží na původních masivních litinových sloupech, následuje velkými okny otevřený prostor hlavního patra, aby dům vygradoval bílým podkrovím s převažujícím horním osvětlením.

Budova je symbiózou původních masivních kameno-cihelných zdí a nových ocelovo-betonových konstrukcí. Vzhledem k historii objektu a jejímu původnímu využití bylo snahou vytvořit moderní konverzi industriálního

15 otázek pro... Davida Wittasska

Kdyby existovala možnost, volil byste v příštím životě stejnou profesi?

Možná bych zkoušel být... Opět architekt.

Čím jste chtěl být, když jste byl malý?

Měl jsem různé představy jako třeba hokejista, kreslíř, malíř... Bylo jich mnoho.

Jak se díváte s dnešním odstupem na vaše první práce?

Nezkušenost, naivita, amatérismus.

Kolik hodin denně trávíte v ateliéru?

Pracujete o víkendech?

Léta jsem pracoval o víkendech, ale tuto praxi se již pokusím změnit, a čím dál více hledím na to mít volno. Bez toho to dál nepůjde.

Bez jakého vybavení byste si nedovedl představit svou práci?

Potřebuji poslouchat muziku. Dříve to bylo rýsovací prkno, pera, žiletka, ale to již dnes neplatí, takže počítač. Ale klidně si dovedu představit vrátit se ke starým praktikám, nemám problém, ale dnešní mladá generace by to zvládla jen velmi těžce.

Jaký je váš oblíbený architekt?

Z našich Pleskot, Ryzner a další.

Jakou stavbu nejvíce obdivujete?

Určitě se nedá mluvit o jedné stavbě. Staveb, které mě oslovily je mnoho, záleží na období a klidně to беру od Egypta. Každá stavba má svá zajímavá místa, fóry, zajímavosti.

Myslíte si, že výše vašich honorářů odpovídá úrovni a rozsahu vaší práce?

Opět velmi relativní otázka. Když se člověk podívá na východ od našich hranic tak, co je výše našich honorářů? Když se člověk podívá na produktivitu našich lidí, co je výše našich honorářů?

Z jaké zkušenosti jste se nejvíce poučil?

Těch je také opravdu mnoho, řadu zkušeností jsem nabyl při odchodu z Opavy, kdy mě dnes už bývalí kolegové velmi „přátelsky“ vyprovodili z mé vlastní firmy. Mnoho zkušeností jsem také nabyl a poučil se nejvíce po příchodu do Prahy, kde musel člověk změnit mnoho ve svých názorech, přístupech a vlastnostech.

Váš největší úspěch?

Co je to úspěch? To je velmi relativní. Možná je pro mě největším úspěchem to, že dělám to, co mě baví.

Váš největší neúspěch?

Těch je opravdu celá řada.

Co chybí českým architektům, aby konkurovali těm světovým?

A chybí jim něco?

Máte nějaký nesplněný sen ve smyslu, že byste chtěl projektovat určitou stavbu nebo navrhnout interiér nebo nějaký výrobek?

Snů je mnoho, a proto také doufám, jde člověk dopředu. Jeden z mnoha se mi splnil poměrně nedávno – zimní stadion, hrál jsem totiž mnoho let vrcholové hokej. Ale jsou další, ale ty si s dovolením nechám pro sebe.

Existuje ve vaší kariéře nějaký významný mezník nebo osobnost, jež vás ovlivnila?

Určitě a několik, odchod z Brna do Opavy v roce 1997, odchod z Opavy do Prahy v roce 2003...

Kdyby vám měla zlatá rybka splnit tři přání, jaká by to byla?

Když se na to všechno člověk podívá dnes, tak je to jedno jedině a omšelé. Zdraví.

objektu. Autoři využili struktury původního zdiva pro zdůraznění moderních prvků na kontrastním pozadí historické budovy.

První GreenBuilding v Česku

Mezi zajímavé stavby ateliéru patří administrativní budova Nordica Ostrava s užžitnou plochou 12 000 m². Získala cenu v soutěži stavba Moravskoslezského kraje za ekologii. Jedná se o další plodnou spolupráci ateliéru Qarta architektura se zahraničním partnerem.

Sedmipodlažní kancelářská budova je postavena přímo v centru na nároží ulic Českobratrská a Soukenická. Vedle kanceláří a maloobchodních ploch disponuje také 132 parkovacími stáními ve dvou podzemních patrech. Budovu navrhlo ve spolupráci s ateliérem Qarta architektura švédské architektonické studio Tengbomarkitektur, kde působí ostravský rodák architekt Ivan Krejčí. Díky spouautorství švédského ateliéru dostala budova „skandinávský“ název Nordica Ostrava. Hlavním záměrem byla účelnost a srozumitelnost architektonického konceptu. Uživatelé budovy by měli mít příjemný pocit, když se ráno blíží ke svému pracovišti. Dům splňuje vysoké nároky na tepelnou a světelnou pohodu prostředí, je perfektně technicky vybaven a vyřešen i po

estetické stránce. Této oblasti byla věnována mimořádná pozornost.

Evropská komise ocenila energetickou úspornost kancelářské budovy Nordica Ostrava, kterou dokončila v roce 2009 developerská společnost Skanska Property Czech Republic. Sedmipodlažní budova získala jako první v Česku certifikát programu GreenBuilding. Podle výpočtů Evropské komise bude mít provoz „zelené budovy“ o třetinu nižší spotřebu energie, než stanovují české normy.

Korzo Černá louka

Ateliér Qarta architektura se vedle zakázek pro konkrétního klienta také účastní architektonických i developerských soutěží. I zde sbírá zajímavé zkušenosti. K oceněným stavbám patří dostavba prostoru před hotelem Imperial v Ostravě.

Ateliér se také účastnil developerské soutěže na dostavbu areálu Černé Louky v Ostravě. Projekt byl nazván Korzo Černá Louka, neboť jeho základním měřítkem je obyvatel města a jeho běžné každodenní i volnočasové aktivity. „Dokonalá integrace místa do struktury Ostravy ukázala možnost přinést významné rozšíření plochy dnešního, již lehce přetíženého centra, odlehčit střed

města a napomoci Masarykovu i Kostelnímu náměstí k zachování čistě městského rázu,“ vysvětluje architekt David Wittassek a dodává: „Přeloženo – přinést do centra města velkorysý měřítko. Vytvořit z Černé Louky skutečný ostravský ‚central park‘. Neřešit dnešní deficit zeleně nánosem jejich nic neřešících drobečků v mohutných nerozbitných, většinou betonových nádobách jako v jiných městech. Pracovat s postupným přechodem charakteru celé oblasti z historického centra až k opravdu přírodnímu břehu řeky Ostravice na soutoku s Lučinou.“

Rekonstrukce ve Pstruží

Nejnovejší realizací ateliéru pro bydlení je rodinný domek ve Pstruží v Beskydech (2010). Jedná se o zajímavý přístup k rekonstrukci stavby. Opět svou roli sehrál i zajímavý investor. Vzhledem k tomu, že David Wittassek klade velký důraz na komunikaci s klienty, může hodnotit také to, jak se v průběhu času vztah architekt – klient mění: „Celkově vidím posun dopředu, klienti jsou erudovanější, znalejší věci.“

• Martina Svobodová
redaktorka www.earch.cz

ArchiCAD 14: první integrátor BIM na českém trhu

Nejnovejší upgrade ArchiCADu zpřístupnil Graphisoft v červnu, nyní po třech měsících nabízí CEGRA jeho českou verzi. Čtrnáctka ale není pouze programem pro architekty/projektanty, ale bez nadsázky lze říci, že se jedná o první operační systém BIM, spojující architekturu s navazujícími profesemi.

ArchiCAD 14 je robustním systémem. Podpora víceprocesorových a 64-bitových systémů byla rozšířena o podporu 64-bitů na počítačích Apple. Řada dalších funkcí byla pro 64-bitů optimalizována. To se zásadně projevuje až v 50% zrychlení práce s datovým formátem IFC, který je základem operačního systému BIM. Značně se zrychlila práce s knihovnamí a BIM server, jádro inovovaného TeamWorku, je schopen zpracovat několik velkých projektů současně.

Naprostu inovativní je zavedení nových pracovních postupů, založených na referenčním a koordinačním modelu BIM. Ačkoliv se čtrnáctka soustředí na procesy, přináší nové funkce, jako je excelovský způsob editace interaktivních tabulek.

Symbolem ArchiCADu 14 je projekt Darmstadtia v německém Darmstadtu, zpracovaný v ateliéru fs-architekten Paul Schröder Architekt BDA a Chalabi architects&partners. (1)

Komunikace 2D: podpora DWG do verze 2010

Počítačová komunikace mezi architektem/projektantem a specialisty může probíhat dvěma způsoby: výměnou výkresů 2D nebo sdílením virtuální budovy 3D, resp. modelu BIM (či jejich kombinací). ArchiCAD podporuje 2D naprosto hladce. Graphisoft klade důraz na vývoj překladatců DWG, a to jak po stránce datové kompatibility, tak i způsobu práce s nimi. Jako příklad lze uvést kombinaci archiadovských půdorysů, řezů a pohledů, kterou lze vložit do jednoho výkresu DWG. Čtrnáctka podporuje DWG do verze 2010 a umí do něj uložit i pouze

výřez archiadovského dokumentu. Pro pracovní postupy 2D nabízí ArchiCAD unikátní funkce Separátor, Průhledové zobrazení a Pracovní list.

Komunikace 3D: architektonicko-stavební model

Sdílení virtuální budovy neznámá pouhou schopnost uložit model ve formátu pro jiný program a zde jej otevřít. Respektuje zásadní principy komunikace, kdy každá profese má svůj model/projekt, s nímž pracuje ve svém programu, za který zodpovídá. Archiadovský architektonicko-stavební model je díky své kategorizaci objektů a systému vazeb mezi nimi ideálním východiskem komunikace 3D, založené na formátu IFC*.

K úpravě stavebního modelu pro export pro navazující profese nabízí čtrnáctka rozšíření klasifikace objektů doplněním údajů typ prvku IFC, statická funkce a termodynamická pozice, což je zásadní pro statiku a energetické analýzy. Pro úpravu modelu pro statiku je rovněž klíčová funkce zobrazování nosné a nenosné části konstrukcí a samozřejmě třídění konstrukcí pomocí archiadovských vrstev. (2) Vlastní export modelu probíhá pomocí přednastavených komunikačních můstek IFC.

Pro statiku je zásadní SCIA Engineer, k dispozici jsou rovněž Nemetschek Allplan Engineer, Revit Structure a Tekla. Pro oblast TZB je připravena vazba na DDS-CAD a Revit MEP. Pro Revit MEP a Revit Structure navíc Graphisoft zpřístupnil zdarma funkce API pro nastavení vazeb mezi stavebním a profesním modelem. (3)

Komunikace ale nekončí exportem modelu. ArchiCAD 14 vytváří prostředí pro komunikaci tam a zpět. Profesní

model lze nejen načíst zpět do ArchiCADu, ale zde jej i porovnávat s modelem výchozím či následně vzniklými variantami. Změny/rozdíly (prvky změněné, odstraněné, nově přidané) systém vyznačuje graficky, při aktualizaci modelu dokáže pracovat pouze se změněnými prvky. Profesní model je načten jako model referenční (u komunikace 2D by jako příklad mohlo posloužit přirovnání k xRef DWG/DXF). Architekt má k dispozici neustále aktuální data svého specialisty. Prolnutí modelů stavebního a profesního vytváří model koordinační, který je pro architekta zásadní pomůckou pro předcházení kolizí mezi profesemi. (4)

Týmová spolupráce architektů/projektantů

Revoluční koncept TeamWork2 založený na BIM serveru, jenž přinesl ArchiCAD 13, je dále rozvinut. Funkce Zabalběž a Single mode usnadňují distribuci velkého objemu dat po síti, kterou je nutné provést při založení týmového projektu. Úzké kanály týmové komunikace (pomalé připojení k internetu) se tak vyřeší vytvořením lokálního projektu a jeho přenosem na lokální pracoviště např. pomocí flash paměti.

Novou součástí BIM serveru jsou Aktivity serveru, zobrazující využití kapacity hardware (např. RAM paměti), aktivitu projektantů a údaje o aktualizacích jednotlivých projektů. (5) Řada kanceláří pracuje současně na různých verzích ArchiCADu tak, jak byly rozpracovány jednotlivé zakázky. To umožňuje právě u čtrnáctky díky své modulárnosti BIM server. (6) Poslední verze nabízí další techniky pro výběr a rezervaci částí projektu, třeba přímo

z interaktivní tabulky. Rovněž definování jednotlivých členů týmu je jednodušší a jejich role pluje firemním prostředím nezávisle na projektech. Skypovský způsob komunikace je rozšířen o možnost zobrazení fotografií. Přenos uživatelů a jejich rolí mezi jednotlivými BIM servery je možný a jednoduchý.

Výběr nových funkcí

Text před a za kótu. Před i za asociativní kótu lze přidat text. Při změně okótovaného objektu se aktualizuje hodnota kóty, přidaný text upraví svou polohu, jinak zůstane beze změny. Ke kótám tak lze jednoduše připojit vysvětlující komentáře či pokyny.

Rozšířená kritéria v nástroji Najít a vybrat. Pro projektování BIM je zcela zásadní, aby bylo možné rychle a jednoduše vybírat prvky a skupiny prvků konstrukce. Výkonná archiadovská funkce Najít a vybrat byla rozšířena o další nastavení. Vyhledávat lze i podle popisů, textových řetězců dokonce i chybějících atributů.

Neomezený počet vrstev v sendvičových strukturách. Až ze 48 vrstev lze sestavit kompozitní konstrukce jak zdí a desek, tak i střech. Díky takto nastavitelným strukturám se dále prohlubuje automatizace generování výkresové dokumentace a rovněž se značně zpřesňuje model pro zpracování energetické analýzy objektu. (7)

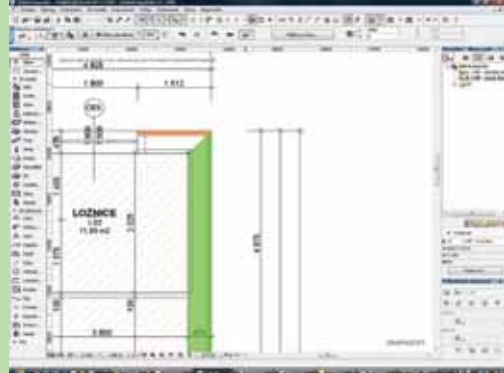
Stíny v Open GL. Pracovní okno 3D (perspektiva i axonometrie) doplnilo v módu OpenGL zobrazení stínů. To značně zjednodušuje a zrychluje přípravu scény pro finální render. Fakt, že pracovní prostředí je příjemnější a více sexy, také není zanedbatelný. (8)

„Excel“ v ArchiCADu. Práce s textem řeší ArchiCAD vestavěným textovým editorem, nabízejícím editační funkce, na které jsme zvyklí z prostředí Microsoft Office. Obdobný způsob ovládání implementuje čtrnáctka do práce s interaktivními výkazovými tabulkami. Zcela zásadní je export tabulky (včetně náhledových obrázků) do formátu excel (xls) v obecném slova smyslu, tedy nikoli pouze do Microsoft Excelu, ale tabulkových editorů (např. Open Office) pracujících s formátem xls. (9)

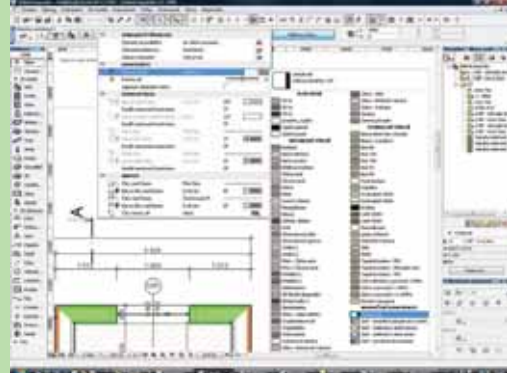
Načtení a transformace geodetických dat do objektu Síť (terén). Zaměření terénu lze načíst do čtrnáctky jedním příkazem, program jej transformuje do objektu Síť, resp. terén, jehož standardními funkcemi lze takto vzniklý objekt následně upravovat. (10)

* IFC (Industry Foundation Classes) je standardizovaný a plně dokumentovaný objektově orientovaný datový formát, který není vlastnický vázán. Zahrnuje informace 3D a 2D o budově, resp. o konstrukčních a technologických prvcích v ní. Je vyvíjen buildingSMART, mezinárodní aliancí oborových specialistů, dodavatelských firem a výrobců, kteří profitují na vzájemné komunikaci ve formě otevřeného informačního standardu ve stavebnictví. Dnes je IFC běžně používaný formát pro technologii virtuální budovy, resp. Building Information Modeling (BIM). Popis tohoto standardu (ISO-PAS 16739) je k dispozici na www.iai-tech.org. Více i v ArchiNEWS 2/2008.

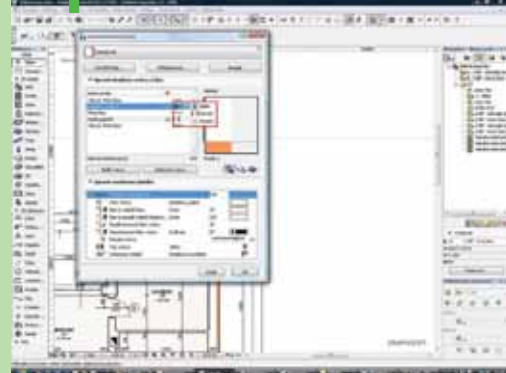
Krok za krokem

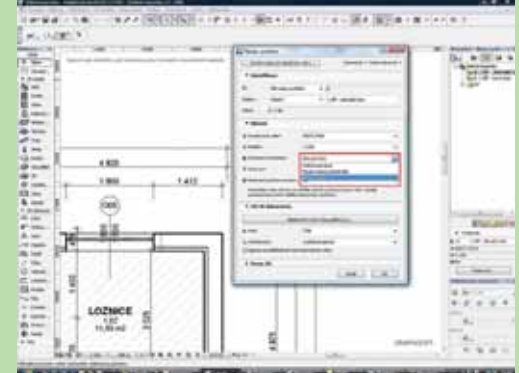
1. Model vytvoříme jako Nový stav, z něhož budeme vycházet při tvorbě Stávajícího stavu. Referenční čáru zdiva umístíme na vnitřní stranu, aby se rozšiřovalo směrem ven

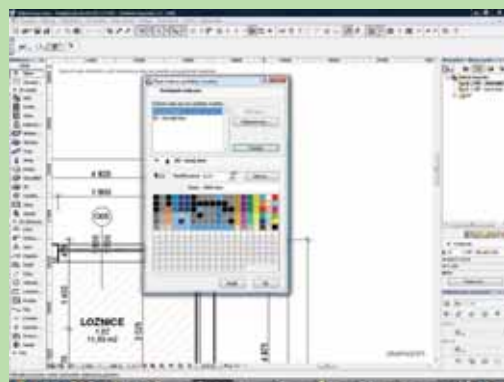
2. Pro zateplenou stěnu použijeme sendvičové konstrukce, které si přednastavíme podle tloušťky stávajícího zdiva a tepelné izolace

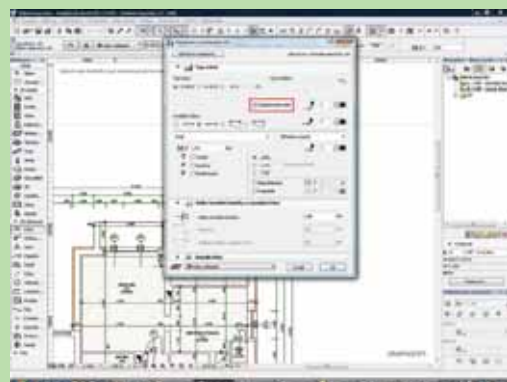
3. V nastavení sendvičové konstrukce je nutné zvolit správnou kategorii vrstev. Pro stávající zdivo zvolíme Jádro, pro tepelnou izolaci kategorii Povrch

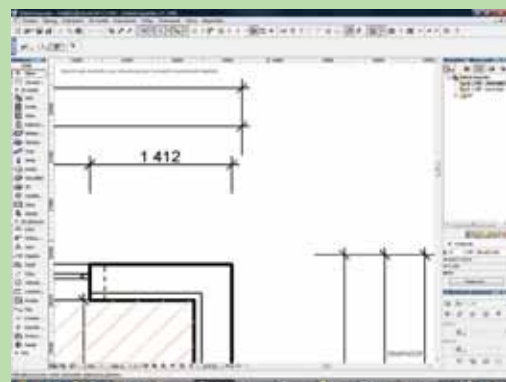
4. Do Mapy pohledu uložíme pohledy Nový stav a Stávající stav. V pohledu Nový stav v Zobrazení konstrukce volíme Celá konstrukce a v pohledu Stávající stav Nosná konstrukce

5. V Novém stavu na rozhraní stávající konstrukce a izolantu je tenká čára a ve Stávajícím stavu tlustá. Vytvoříme dvě sady per a změním tloušťku pera použitého pro dělicí čáru. V Nastavení pohledu volíme mezi jednou a druhou sadou per

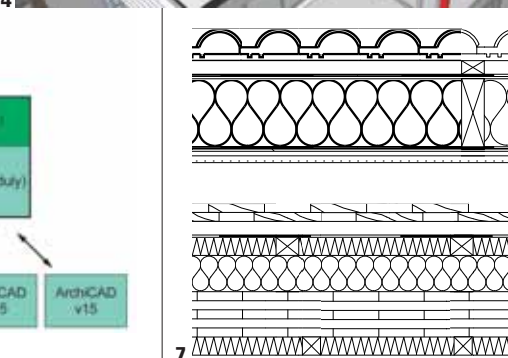
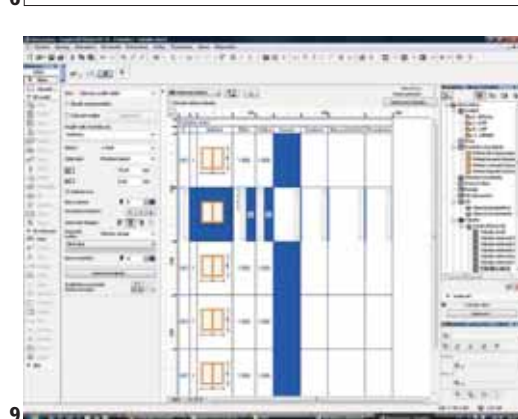
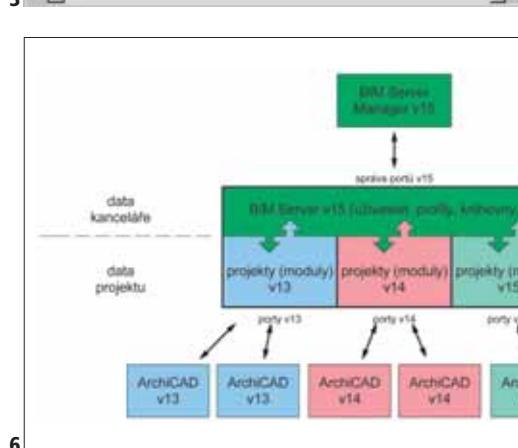
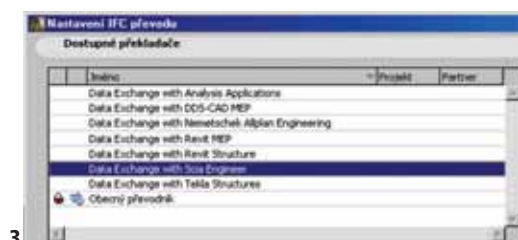
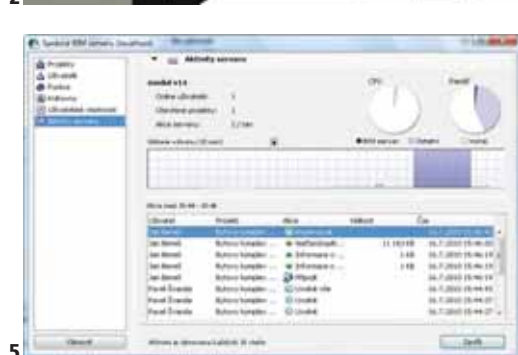
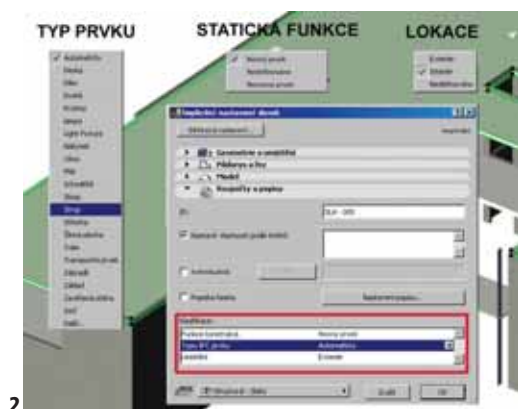
6. Ve Stávajícím stavu nejsou kóty. Asociativní kóty nelze kopírovat. Označíme kóty v Novém stavu, nastavíme u nich Statické kótování a zkopírujeme do shránky. Vrátime se tlačítkem zpět a kóty jsou v Novém stavu asociativní. Kóty zkopírujeme do Stávajícího stavu

7. Ve Stávajícím stavu jsou kóty statické, tzn. že se automaticky nebudou přizpůsobovat konstrukci. Můžeme s nimi pracovat ručně a několik málo kót rozdílných s novým stavem překotovat

8. Video s postupem je také na YouTube. Najdete ho pod názvem Jak na zelenou úsporám nebo na http://www.youtube.com/watch?v=i37e2zXP_4o

Knihovny a jejich správa. Knihovna obsahuje nové prvky, např. animovatelné automobily. Ovšem i ty objekty, které pocházejí z předchozích verzí, byly přepracovány a doplněny o nové parametry. U oken a dveří byla oddělena nastavení ostění a zakončení dutiny, díky tomu lze vytvořit detailní model oken/dveří a jejich osazení včetně automaticky generovaných půdorysů a řezů. (11) Prv-

ky umějí zobrazit minimální prostor pro jejich osazení a jsou doplněny o parametrické a graficky editovatelné zastiňovací prvky. Knihovny prvky použité v rozpracovaném projektu lze přesunout z načtených knihoven do tzv. připojené knihovny a následně pracovat pouze s ní. Čtrnáctka zobrazuje detailní informace o knihovnách a prvcích.

API – specializované funkce
Rozhraní API je určeno nezávislým vývojářům k vytváření rozšiřujících funkcí. Sám Graphisoft přímo zastřešuje tři, které lze vnímat jako volitelné rozšíření ArchiCADu, a které stejně jako vlastní ArchiCAD podléhají vývoji. **Virtual Building Explorer** (Archinews 1/2009) vytváří prezentace projektu, který jako by byl prostředím po-

HARDWARE >

Jak na upgrade hardwaru

Uvažujete o novém počítačovém vybavení? Chcete si pořídit čtrnáctku a nevíte, jaký vybrat monitor, zda zvolit počítač nebo notebook? Co je pro vás nejvýhodnější? Několik doporučení a tipů pro vás připravil Ladislav Prodělal z hardwarového oddělení CEGRA.

Čtyřjádrový procesor

Pro každou pracovní stanici je klíčový procesor. Pro ArchiCAD 14 je doporučen čtyřjádrový s co nejvyšší frekvencí, např. Intel Core i7 nebo u vyšších řad Intel Xeon QuadCore. Stanice navržené pro maximální výkon, např. Apple MacPro (viz obr.) nebo některé speciální konfigurace PC, mohou mít osazeny dva čtyřjádrové procesory. Čtyřjádrové procesory jsou v současné době u výkonnějších počítačů standardem. Procesory mají více jader, protože

přílišným zvyšováním jejich frekvence neúnosně narůstá vydávané teplo. Z tohoto důvodu je v jednom procesoru ukryto více výpočetních jednotek – procesorových jader. Výhledově jich lze očekávat v jednom procesoru až dvanáct.

Operační systém

Pro uživatele PC se doporučuje zvolit 64-bitový systém, a to buď Windows 7 Professional 64-bit nebo Ultimate 64-bit. V porovnání s 32-bitovým zajistí 64-bitový operační systém vyšší výkon stanice, a to zejména v kombinaci s velkou operační pamětí. Na rozdíl od 32-bitového systému neomezuje adresování operační paměti pro aplikaci. Přejít na 64-bitový systém může přinést komplikace uživatelům některých letitých periferií, například starých plotrů, které nemusí mít pro 64-bitový operační systém ovladače.

Na počítačích Apple je nainstalován 64-bitový operační systém MacOS X (aktuálně 10.6). Pokud potřebujete spouštět i aplikace, určené výhradně pro Windows, lze si nastavit podvojný bootování Apple pomocí speciálního softwaru a dokoupit licenci Windows. Uživatelky pak můžete přepínat mezi systémem MacOS a Windows dokonce i během práce.

Operační paměť RAM

Doporučená velikost operační paměti úzce souvisí s operačním systémem, 64-bitový systém dokáže velkou operační paměť efektivně využít a zejména u velkých projektů rozhodně má smysl na paměti nešetřit. Výkonnější stanice se již dnes dodávají se 6 – 8 GB paměti DDR3 a volnými slo-

ty pro případné další doplnění. U PC s 32-bitovým OS nemá smysl navýšovat operační paměť na více než 4 GB. Další přidání paměti už se na výkonu neprojeví.

Grafická karta

Kvalitní grafická karta je třeba zejména pro plynulé překreslování obrazu ve 3D okně ArchiCADu. U pracovních stanic profesionální třídy bývají osazeny karty CAD řady nVidia Quadro nebo ATI FirePro. U levnějších sestav PC postačí i běžné herní karty střední třídy, vybavené aspoň 512 MB vlastní (nesdílené) paměti. Většina grafických karet umožní připojit k počítači dva monitory. Pokud vyžadujete současně připojení tří nebo více monitorů, je třeba vybrat počítač, umožňující instalaci dvou grafických karet.

Monitor

Vzhledem k všeobecnému poklesu cen monitorů lze za běžný standard považovat 22" (s rozlišením obvykle 1680 x 1050 obrazových bodů). Ještě lepší volbou jsou monitory 24" – 27" nabízející větší pracovní plochu díky rozlišení 1920 x 1050. Pro práci je vhodný dvoumonitorový režim, který dnes podporuje většina grafických karet. Je dobré si všimnout, zda má displej povrch matný (značený antiglare), který lze jen doporučit, nebo lesklý (značený např. brightview).

Notebook

Základním kritériem při výběru notebooku je velikost displeje, s níž souvisí celková hmotnost, a tedy přenositelnost. Pro ArchiCAD lze dobře využít notebook-

ky s displejem o úhlopříčce od 15.6" do 17.3". Na trhu se objevují i notebooky s displejem 18" nebo 19", které se ale vzhledem k velikosti a hmotnosti hodí spíše převážet než přenášet. Důležité je i rozlišení displeje. Displej 15.6" může mít rozlišení 1366 x 768 obrazových bodů (nízké, ale použitelné), 1600 x 900 (střední), ale taky 1920 x 1080. Takto vysoké rozlišení na úhlopříčce 15.6" oceníte, jen pokud máte ostřížní zrak. Při celodenní práci mohou být ale malé detaily únavné pro oči. Pro výběr konfigurace notebooku (procesor, paměť a operační systém) v zásadě platí vše, co pro pracovní stanice. V případě procesoru ale mnohdy u notebooku postačí levnější varianta dvoujádrová, např. Intel Core i5. Notebooků se čtyřjádrovými procesory zatím na trhu mnoho není, a jsou obecně dražší. Důležitá je opět grafická karta – notebook by měl mít grafiku s vlastní pamětí alespoň 512 MB. Problematické mohou být integrované grafiky typu Intel X3100 nebo X4500, které mohou způsobovat špatné překreslování nebo cukání obrazu ve 3D okně ArchiCADu.

čítačové hry, v němž se uživatel (nezávisle na ArchiCADu) může procházet, ale třeba i odměřovat vzdálenosti. ArchiCAD 14 spojil dvě dřívě dodávané verze bez/s radiozitou do jedné – s radiozitou. Nový VBE bude uvolněn i pro studentskou verzi ArchiCADu 14.

EcoDesigner (Archinews 2/2009) slouží pro energetickou analýzu a optimalizaci projektu ve fázi studie. Verze pro čtrnáctku přináší zásadní novinky. Automatická analýza modelu zahrnuje zastiňovací prvky. U složených konstrukcí lze hodnotu U zadat ručně (předchozí verze ji počítala sama). Program umožňuje také podrobnější nastavení vytápění a zdrojů elektriny. Výpočet je přesnější a podrobnější.

TZB Modelář (Archinews 0/2009) slouží k vytvoření a úpravě nebo importu 2D/3D TZB rozvodů a konstrukcí. Lze jej použít jako propojení ArchiCADu s AutoCAD MEP 2010/11 a Revit MEP 2010/2011.

Licence a cena

Pro ArchiCAD 14 jsou zachovány čtyři základní typy licencí. Výuková pro studenty a učitele, demo a zkušební jsou zdarma. Komerční licence vyjde na 138 800 Kč nebo v případě uzavření smlouvy SupportPack na 111 000 Kč. Pro mladé architektky je ArchiCAD se SupportPackem k dispozici za 69 400 Kč. Ceny jsou bez DPH.

: Jan Beneš, technická podpora CEGRA

HOTLINE >

Na vaše dotazy odpovídá Radek Podliska, technická podpora CEGRA, hotline@cegra.cz

Před odevzdáním projektu často spěchám a dokončuji detaily na poslední chvíli. Zdržuje mě vytváření seznamu výkresů. Nelze jej nějak automaticky generovat?

Seznam výkresů se v ArchiCADu generuje průběžně automaticky podobně jako tabulky místností, oken nebo dveří. To znamená, že jej nemusíte tvořit ručně, ani v ArchiCADu, ani v textovém programu. K vytvoření využijeme funkci Seznam výkresů. V různých verzích ArchiCADu ji můžeme najít pod obdobnými názvy, např. v ArchiCADu 12 jako Index listu, nebo v ArchiCADu 13 je Seznam výkresů ve výkresové složce již přednastaven v Šabloně.

Seznam se dá vytvořit i ve starších verzích. Dostaneme se k němu několika různými cestami – jedna je přes Mapu projektu v Navigátoru nebo menu Dokument/Indexy projektu/Seznam výkresů. Podobnost s tabulkami je zřejmá na první pohled a práce s nimi je obdobná. Napravo najdeme nastavení vzhledu seznamu, jako jsou velikost textu, font, případně pero. Vlevo nahoře je tlačítko Nastavení sady, kde volíme kritéria, podle nichž se seznam vytváří, případně jaké sloupce má obsahovat. Je zde číslo výkresu, jeho jméno a mnoho dalších možností. Můžeme vložit i sloupec s vlastním textem, jako je měřítko.

V záložce Kritéria přidáme možnost nezahrnovat do seznamu výkresové schéma, které je použito pro výkres se Seznamem. Jako vkládáme do výkresu půdorys nebo tabulku, tak vložíme i seznam, a to přetažením z Navigátoru do výkresu. Pro tento výkres si vytvoříme vlastní výkresové schéma, aby se se Seznamem výkresů nezahrnoval do seznamu. Pokud u kresby zanecháme automatickou aktualizaci, už se nemusíme o nic starat a tvorbu kompletně převezme ArchiCAD.

Chcete-li mít v seznamu také Technickou zprávu, případně jiné části dokumentace nevytvořené v ArchiCADu, založte výkres s názvem části ve výkresové složce. Tím může jednak vzniknout přední strana zprávy, ale hlavně bude zahrnuta do seznamu. Následně stačí jen výkres se seznamem vytisknout nebo publikovat společně se všemi výkresy a nalepit do desek.

Pěší zóna v Chebu: příběh doby a místa

Po více než deseti letech po vyhlášení soutěže se Cheb příští rok dočká pěší zóny, kterou si město bezesporu zaslouží. Projekt rekonstrukce a revitalizace pochází z ateliéru A69 – architekti. Důvodem opožděné realizace byl nedostatek finančních prostředků, které se nakonec podařilo získat díky dotaci EU a pomoci státu. Architekti do svého návrhu zapracovali historické události, vývoj města, rozvoj společnosti a ve spolupráci s akademickým sochařem Mariánem Karlem vytvořili na české poměry nezvykle moderní a symbolickou pěší zónu.

Mezníkem v historii hlavního chebského náměstí Krále Jiřího z Poděbrad je polovina 19. století, kdy město řešilo, jakým způsobem propojit centrum s výbojtem tehdejší doby vysokého strategického významu – železničním nádražím. Řešení bylo radikální, jelikož tehdejší architekti nechali zbořit domy na náměstí, které narušovaly osu směřující k nádraží. Prorazili obrannou hradbu města a vytvořili tak důležitou spojovací ulici, jejíž jméno se v průběhu dějin a politických režimů měnilo.

Urbanisté v té době museli vyřešit nepříjemnou situaci, jež tímto zásahem vznikla. Spojnice je v rovině, kdežto náměstí se svažuje směrem od jejího ústí na sever. Tato skutečnost způsobovala, že přichází lidé od nádraží viděli pouze vrchní část domů na protější straně náměstí, což ochromovalo celkový dojem z důležitosti městského centra. Problém elegantně obešli využitím klasické hříčky urbanistické kompozice nazývané point de vue, čili pohledový uzávěr. Do osy ulice při vyústění na náměstí umístili sochu Franze Josefa, tehdejšího představitele habsburské monarchie. Ať už svým významem nebo sochou jako takovou poutal na sebe pozornost při příchodu od nádraží, takže lidé si všimli náměstí až po minutě sochy, kdy se jim již otevřelo v celé své kráse. Socha se jako symbol nadvlády Habsburků stala terčem útoků, a proto musela být ve své době neustále hlídána. Problémy vyřešil vznik Československa, kdy byla stržena. V poválečném období probíhala oprava pěší zóny mezi nádražím a náměstím. Do osy ulice byly vsazeny betonové květináče a plakátovací sloupky, jež naprosto pozměnily původní kompozici prostoru.

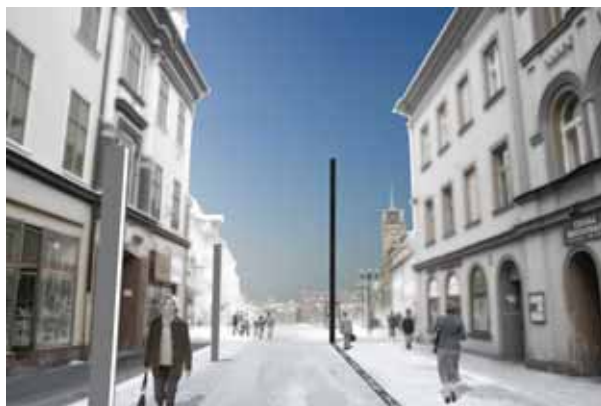
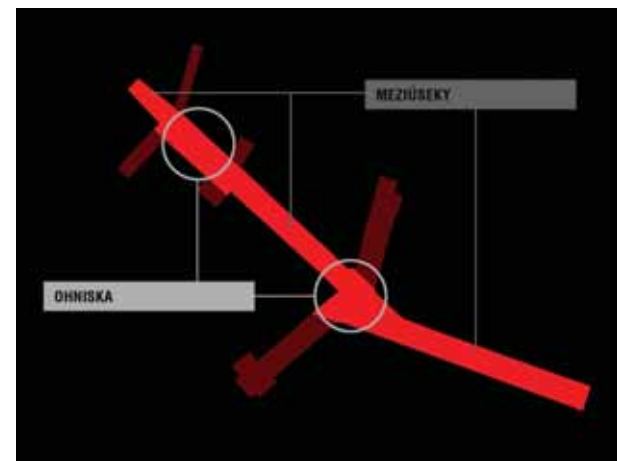
Další změnu pěší zóny chystalo město Cheb

projektu probíhaly od ledna roku 2008 do loňského února. O měsíc později započala realizace, která by měla být dokončena podle plánu v červenci příštího roku.

Architektonická idea

Základním principem návrhu vítězného ateliéru A69 bylo uvědomění si doby a místa. Dobu charakterizuje skutečnost, že návrh vznikl nejen na přelomu tisíciletí, ale také už bylo více než zřejmé, že se postindustriální epocha definitivně změnila v epochu informatiky. Místo charakterizuje samotné město Cheb. Jedinečné z hlediska celorepublikového významu – na rozdíl od ostatních českých sídel poznamenaných výrazně renesancí představuje národní ikonu nordického kulturního okruhu. Typické znaky Chebu jsou štíhlé proporce hmot a střeš, viditelné hrázdění a výrazná barevnost. Cílem ateliéru A69 bylo poukázat na tyto přednosti, založit na nich svůj návrh a rozpracovat symboly spojnice historického centra s železnicí. Měl v úmyslu vytvořit z cesty cíl. Jelikož právě cesta představuje svým způsobem příběh. A69 ze spojnice příběh do slova udělal.

Zpočátku projektu si autoři definovali ohniska pěší zóny, která ovlivňují svým významem přilehlé prostory. Patří mezi ně vyústění třídy Svobody na náměstí Krále Jiřího z Poděbrad, prostor před obchodním domem a křižovatka třídy Svobody s Májovou ulicí, ve které se lomí směr. Tato ohniska se stala stěžejními body, jejichž důležitost vyzdvihli způsobem osvětlení, proporcemi, dlažbou, výběrem a uspořádáním zeleně a mobiliáře tak, aby celkové architektonické zpracování předurčilo atmosféru. Prostory mezi ohnisky jsou koncipovány tak, aby eliminovaly line-

Materiálové řešení, osvětlení a mobiliář

Dlažbu tvoří velkoformátové žulové desky kladené tradičně na vazbu a prokládané starými žulovými obrubníky, které se tímto způsobem recyklovaly. Jejich orientace určuje proporce jednotlivých prostor. Úseky mezi ohnisky jsou vydlážděny žulovými kostkami kladenými kolmo na osu ulice. Zeleň, která tvoří klasickou alej, slouží jako analogie obyvatel města Chebu, kteří postupně město dosídlovali.

Osvětlení mělo reflektovat atmosféru jednotlivých částí, ohnisek a mezilehlých úseků. K vytvoření požadovaného pocitu velikosti se v prostorech ohnisek odráží od difúzního povrchu v kontrastu k osvětlovacím sloupkům využitých mezi ohnisky. Cílem autorů bylo vytvořit největší „obývák“ Chebanů. Během téměř desetileté přestávky, kdy město shánělo finance na projekt, se začala uplatňovat technologie LED diod, což projekt do značné míry posunulo o stupínek výš. LEDky byly využity v již navržených sloupech jako médium zobrazující informace a grafické motivy, což koncept výrazně oživilo a zajistilo ještě větší pozornost kolemjdoucích.

Během vývoje projektu se z obytné zóny stala pěší. Nekompromisním cílem dopravního řešení bylo zajistit vyrovnání nivelety, bezbariérovosti, nedefinování chodníků a požezdných pruhů, a to ani výškově, ani materiálově. Samozřejmě bylo nutné zajistit dostupnost pro zásobování, hasiče a záchrannou službu. Po vytyčení těchto tras se vytvořily bezkonfliktní zóny, které poslouží k širšímu využití veřejného prostoru – jako předzahrádky restauracím a rozšíření parteru jednotlivých služeb.

Michal Čermák
redaktor www.earch.cz

v devadesátých letech minulého století, kdy vyhlásilo soutěž na rekonstrukci a revitalizaci pěší zóny. V roce 1999 ji vyhrál ateliér A69 – architekti v čele s Borisem Redčenkem, Prokopem Tomáškem a Jaroslavem Wertigem. Městu se v té době nepodařilo sehnat finance a projekt musel být odložen. O devět let později byli městští zastupitelé již úspěšnější a získali dotace z Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad v rekordní výši 112,5 mil. Kč z fondů EU. Zbývající částkou do celkových nákladů 137 mil. Kč přispěl stát. Veškeré přípravy

aritu ulice a vytvořily komorní atmosféru. Tím pádem se prostor nestane fádni dlouhou ulicí, ale různorodým prostorem se svými rádobí náměstíčky (ohnisky) a klidnými prostory pod stromy, které si do zajista najdou oblibu mezi návštěvníky chebského centra.

Architektonické zpracování

A69 nechali odstranit betonové květináče a plakátové sloupky v ose ulice Evropská, čímž se znovu objevil problém s pohledo-

vým zlomem při ústí Evropské na náměstí Krále Jiřího z Poděbrad. Bylo třeba opět odstranit propadlý horizont náměstí, proto použili pohledový uzávěr, který situaci vyřešil i v minulosti. Osu ulice využili opravdu originálním způsobem. Umístili do její dlažby pochozí pruh, jež je popsán jako časová osa města Chebu, na které jsou vyznačena důležitá data z historie města.

V dnešní době lze slyšet názory, jak je smutné, že dnešní architektura nespolečuje s ostatními uměleckými profesemi jako například v době klasicismu, kdy se nevytvářely velké rozdíly mezi architekty a sochaři. A69 se rozhodlo nenásledovat tuto situaci, naopak pomoci k její změně, a tak iniciovalo mezinárodní uměleckou soutěž na „pohledovou zátku“ navazující na časovou osu. Soutěž vyhrál mezinárodně uznávaný akademický sochař Marián Karel.

Architekti dále navrhli do okrajů ulice blízko jejího ústí do náměstí sloupky, jež využívají pixel art jako médium zobrazující čas. Tento „železný sloup s několika diodami“ přitahuje pozornost kolemjdoucích lidí. Slou-

py samy o sobě splňují vlastnosti pohledové zátky.

Návrh Mariána Karla naprosto vyhovoval architektonickému záměru ateliéru jak ze stránky symbolické, tak kompoziční. Na zlom mezi ulicí a náměstím Marián Karel vymyslel abstraktní kinetickou sochu s názvem Brána času. Jedná se o obrovské dveře, jež se během dne otáčejí kolem své osy, takže se z jednotlivých pohledů mění jejich proporce a z jakéhokoli místa vypadá socha během dne trochu jinak. V poledne je brána natočená tak, aby navazovala na časovou osu procházející středem ulice Evropská. Jako Brána času spojuje pomyslně industriální epochu s érou rozumu a informací, zároveň symbolizuje vstup na náměstí. O půlnoci jsou dveře zavřené, líčují s fasádami náměstí, jako kdyby uzavíraly třídu Svobody a uzavřely náměstí tak, jak tomu bylo před necelými dvěma sty lety. Dveře mohou také posloužit jako symbolické vítání Nového roku, změny ve vedení města nebo oficiálního zahájení společenských a kulturních akcí.

NÁZEV STAVBY: Pěší zóna Cheb
MÍSTO STAVBY: Třída Svobody, Cheb
INVESTOR: Město Cheb
AUTOR: A69 – architekti (Boris Redčenk, Prokop Tomášek, Jaroslav Wertig)
SPOLUPRÁCE: Lenka Mašková, Pavel Jahelka
AUTOR ARTEFAKTU BRÁNA ČASU: Marián Karel
SOUTĚŽ: 2000
PROJEKT: 2001 – 2008
REALIZACE: 2009 (I. etapa), 2010 (II. etapa), 2011 (dokončení)